

Mandatçylyk

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 24 января, 2025

Mandatçylyk MANDATÇYLYK

Birinji şahs:

“AGAF” lakamly Ser Antoni Jorj Anson Fişer (1915-1988)... Iňlis işewüri.

Neoliberalizmiň düýbüni tutujy-atasy awstriýaly ykdysatçy F.A.Haýegiň ýazan «Gulçulygyň ýoly» kitabyndan täsirlendi. Tanyşdylar. Haýek syýasy özgerişe täsir etmek üçin aň-düşünje guramalarynyň iň gowy serişde bolup durýandygyna ony boýun etdi.

Fişer Fridrih Haýek, Frank Knaýt, Karl Popper, Lýudwig fon Mises, Jorj Stigler, Milton Friedman ýaly ykdysatçylardyr syýasatsynaslardan düzülen «neoliberalizmiň merkezi bazasy» – Mont Pelerin jemgyýetiniň (MPS) agzasy boldy.

Fişer 1955-nji ýyllarda Londonda Ykdysady gatnaşyklar institutyny (IEA) gurandan soň, 70-nji ýyllarda Freýzer, Manhetten we Ýuwaş okean boýunça ylmy-barlag institutlarynyň gurulmagyna işjeň gatnaşdy.

Neoliberalizmiň galkynmagy bilen, 1981-nji ýylda ABŞ-da neoliberal aň-düşünje guramalaryna «saýawanlyk» eden Atlas Ykdysady ylmy-barlag institutyny (Atlas Network) gurdy. (Atlas Network – öz adyny (biziň liboş* «çepçilerimiziň» melikesi) Aýn Rendiň «Atlas silkindi» kitabynyň adyndan aldy.)

Bu Network-yn «Koch» maşgalasy bilen birlikde «ExxonMobil»-den başlap, tä «Philip Morris»-e çenli gigant maliýe hemaýatkärleri bar. «Atlas Network» häzir (Türkiýe ýaly) 90-dan gowrak ýurtda (Türkiýedäki Liberal aň-düşünje jemgyýeti ýaly) 500-e golaý neoliberal aň-düşünje guramalaryna goldaw berýär...

Fişeriň 1983-nji ýylda ABŞ-da guran aň-düşünje guramasynyň ady: Halkara Syýasy analizler merkezi (NCPA)...

• IKINJI ŞAHS

Fişer NCPA-ny ABŞ-ly işewürler Rassel Perri, Jon F.Stewens, Jere W.Tompson,(«Pepsi»-niň başlygy) Waýn Kallowaý dagylar bilen bile gurdy. Onuň birinji ofisi Dallas uniwersitetinde açyldy.

Merkeziň düýbünü tutujy başlygy, neoliberal ykdysadyýetiň tarapdary, tehasly Jon Gudmandy. Şol bir wagtyň özünde Gudman institutynyňam gurujysy bolan Gudmanyň hünärmenlik ugry jemgyýetçilik saglygy goraýyş syýasatyny ýykyp-ýumurmakdy. Ol bu boýunça 15 kitap ýazdy. ABŞ-nyň Tebipler birleşiginiň talaby bilen saglygy goraýyş hyzmatlarynyň bazarlary nähili gysýandygynyň üstünde seljermeleri geçirdi. Saglygy goraýyş syýasaty boýunça öňe süren ugry (Erdoganam şuna degişli) merkezi sag düşüňjä şekil berdi.

1992-nji ýylda «New York Times» gazetini NCPA-ny ätiýaçlandyryş industriýasynyň maliýeleşdirýändigini ýazdy.

Gudman Margaret Tetçeriň 22 ugur boýunça hususlaşdyрма usulyny ABŞ-da tanatdy we ştat derejesinde hususlaşdyrmalaryň geçirilmegini üpjün etdi. Bu işe NCPA-da kitaplar çap etdirip, konferensiýalar geçirip goldaw berdi.

Gudmana bu işlerinde kim kömek edendir öýdýäňiz: Lou Anne King Jensen! Çünki sosial hyzmatlar boýunça hünärmen hanym Jensen NCPA-nyň geňeşçi agzasydy.

Kim bu aýal eýse?

Gürrüňimiziň ugruny Türkiýä gönükdirip bileris...

• BIR AÝAL

«Chrest» fondy...

Türkiyedäki liboş “çepçileriň” käbir mediýa organlaryna beren puly bulen dile düşdi.

Lou Anne King Jensen bolsa bu fondyň düýbünü tutujy başlygy!

Hanym Jensen bilen onuň adamsy Jeff Jenseniň ummasyz köp pul gazanýan işleri näme: saglygy goraýyş ätiýaçlandyryşy!

Neoliberalizm sap ykdysady sistema däl, onuň ideologiýasyna akyl ýetirmek hökmany şert. Jensen maşgalasy saglygy goraýyş ulgamynda toplan pullaryny başga-başga «pudaklarda» ulanýar. Nädipmi? NCPA-nyň ýigrimi bäşinji ýubileý ýylynda geçirilen

çäre muña gerekli jogaby berýär.

Dabarada hanym Jensen amerikan generallarynyň biri bilen surata düşýär. General Tommi Franks ABŞ-nyň Merkezi Komandowaniýesiniň serkerdebaşysy. Ol 2001-nji ýylda Owganystan, 2003-nji ýylda Yrak okkupasiýasyna ýolbaşçylyk etdi.

Dabarada söz sözlän «Forbes» amerikan mediýa şereketiniň eýesi (we Halkara Neşirýat gullugy – BIB-iň başlygy) Stiw Forbes gelejegiň kynçylykly meselelerini sanady: Eýran, Yrak, Owganystan...

Tötänlikmi? «Chrest» fondy 2001-nji ýyldan başlap Türkiýedäki käbir jemgyýetçilik guramalaryna pul ýagdyrmaga başlady!

Edil şol döwrem biziň liboş «çepçilerimiz» Yrak deklarasiýasyna nämüçin an edip goldaw berdi? Diňe bulam däl. «Wikileaks» maglumatnamalary nämäni orta çykardy?

2007-nji ýylda «Chrest» bankynyň başlygy Lou Anne King Jenseniň Hakkaride we Mardinde türk goşun bölümleriniň ýerleşýän ýerleri hem-de Demirgazyk Yrak hakynda ABŞ-nyň geosyýasy geňeşdarlyk şereketinden (CIA-nyň kölegi diýilýän Stratfor) Türkiýe boýunça jogapkär şefinden maglumat sorandygy ýüze çykdy!

Galyberse-de, biz indi-indi MASAK-yň 2012-nji ýyldaky habarnamasyndan PKK-niň dagdaky şahsy düzümini maliýeleşdirýändigini aýdylan «Umyt ýalkymy» aýal-gyzlar korporasiýasynyň («Umut Işığı Kadın Kooperatifi») «Chrest» fondundan 45 müň 598 dollar alandygyny bilip ýörüs.

Hakykatçylykda öwünýän fondlaş mediýanyň bu zatlary görmezlige salmasyna geň galýarsyňyzmy?

Özlerini «çepçi» hökmünde tanadýan käbir ugruny ýitirenleriň fondlaş mediýany goldamagy doly garaşsyzlygymyz üçin şirin janyny janyny orta goýan rewolýusionerlerimize haksyzlyk etdigi bolanokmy?

Ýol belli – ýa doly garaşsyzlyk, ýa-da mandatçylyk.

Soner ÝALÇYN.

* *Liboş – daşyndan göräýmäge liberalsyraýan, ýöne diňe öz*

peýdasyny bilýän bähbitparaz adam, ýagny, liberalsumak.

«SÖZCÜ» gazeti, 27.07.2021 ý. Publisistika